

SATUHÄÄT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman tutkintotyö
Valoilmaisu
Kevät 2010
Emilia Ukkonen

Opinnäytteen tiivistelmä

Emilia Ukkonen

Satuhäät- tutkimus morsianten näkökulmasta

Huhtikuu 2010

45sivua+ liitteet

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Valoilmaisu

Opinnäytetyön muoto: Kirjallinen

Opinnäytetyön ohjaaja: Eero Pölönen, Pertti Näränen

Avainsanat: Tosi-tv, Satuhäät, julkisuus, haastattelu

Opinnäytetyössäni selvitän YLE tv 2:n esittämän ja Filmaattiset Oy:n tuottaman Satuhäät-ohjelmassa osallistuvien morsianten ajatuksia ohjelman kuvausvaiheesta sekä ohjelman tuomasta julkisuudesta. Miten morsiamet suhtautuivat kameran edessä olemiseen ja katsojien palautteisiin. Samalla selvitin Satuhäiden katsojien ikäryhmää ja katsojamääriä. Haastattelin 15 morsianta opinnäytetyötäni varten sähköpostilla. Morsiamet jakaantuivat tasaisesti vuoden 2005-2009 tuotantokausien välille. Opinnäytetyöni koostuu Satuhäiden ympärille kertoen yhden jakson tekemisen alusta loppuun sekä omista kokemuksistani, millaista oli olla Satuhäät morsian ja sen jälkeen itse yksi Satuhäiden kuvaustiimiläisistä.

Thesis summary

Emilia Ukkonen

Research about Satuhäät from the brides' point of view

April 2010

45 page + appendixes

Tamk University of Applied Sciences

Media Programme

Area of specialisation: Lighting design

Type of Final Project: Written

Thesis supervisor: Eero Pölönen, Pertti Näränen

Keywords: Reality-TV, Satuhäät, publicity, interview

In my thesis I find out the thoughts of brides that have been on Satuhäät – a show presented by YLE tv 2 and produces by Filmaattiset Oy – about the filming phase and the publicity. How did the brides feel about being in front of the camera and about feedback from the viewers. I also checked out the average age of the viewers and ratings. I interviewed 15 brides for my thesis via e-mail. They were equally from seasons of years 2005 to 2009. My thesis is constructed around Satuhäät telling about the making of one episode from the beginning to the end and my own experience – what it was like to be a bride on Satuhäät and afterwards part of the Satuhäät crew.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TAUSTAA AIHEVALINNASTA	
2.1 Katsoja, morsian, tekijä	7
2.2 Omat haasteet opinnäytetyössä	12
3 TOSI-TV	
3.1 Tosi-TV:n lyhyt historia	13
3.2 Mitä on tosi-TV? Onko Satuhäät Tosi-TV:tä?	14
4 FILMAATTISET OY	
4.1 Filmaattiset Oy, historia	17
4.2 Satuhäät, historia	18
5 SATUHÄÄT, TUOTANTO	
5.1 Casting ja säännöt	19
5.2 Kuvausvaihe ja haastattelut	22
5.3 Jälkituotanto	27
6 MORSIANTEN AJATUKSET	
6.1 Tutkimuksen tarkoitus ja haastattelut	29
6.2 Ohjelmaan haku	30
6.3 Kuvausvaihe ja tunnelmat häiden jälkeen	31
6.4 Ohjelman palaute	34
6.5 Tunnelmat jälkeensä	37
7 KATSOJAT	
7.1 TV-Mittaritutkimus	38
7.2 Satuhäiden katsojat ja katsojaluvut	39
7.3 Satuhäät ja keskustelupalstat	40

8 POHDINTAA	43
9 LÄHTEET	44
10 LIITTEET (Haastattelukysymykset)	46

1 JOHDANTO

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi Satuhäät, koska tunsin olevani kaikin tavoin sarjassa kiinni. Tein toisen työharjoitteluni kesällä 2009 Satuhäissä, joten kesä meni pitkälti häissä vierailuun viikonlopusta toiseen. Alkuperäinen ideani oli keskittyä opinnäytetyössä Satuhäät-ohjelmaan; Miten ohjelma rakentuu ja miten ohjelmasarja on muuttunut viiden vuoden aikana ja miksi, mutta koska minulla on myös kokemusta Satuhäät-morsiamen roolista kameroiden edessä, päätin muuttaa aihetta ja tutkia Satuhäitä siinä esiintyneiden morsianten näkökulmasta. Olen miettinyt paljon miten muut ohjelman morsiamet ovat suhtautuneet valmiiseen jaksoon ja katsojien palautteisiin. Internet on pullollaan kritiikkiä jokaisesta Satuhäät-jaksosta ja itselleni ainakin tuotti hankaluuksia olla kirjoittamatta vastineita keskustelupalstoille. Tämä opinnäytetyö käsittelee sekä Satuhäät-ohjelmaa, että ohjelmassa esiintyneiden morsianten ajatuksia ennen sarjan kuvauksia, kuvausvaiheessa ja sarjan esittämisen jälkeen. Tarkastelin myös Satuhäiden katsojalukuja vuosien varrelta ja pohdin minkälainen Satuhäät-jakso on hyvä jakso.

2 TAUSTAA AIHEVALINNASTA

2.1 KATSOJA, MORSIAN, TEKIJÄ

Oma kokemukseni Satuhäät-ohjelmasta on laaja ja voin sanoa että, olen nähnyt Satuhäät lähes joka näkökulmasta. Katsojana, morsiamena ja tekijänä. Ensimmäinen muistikuvani Satuhäät-ohjelmasta on kesältä 2007, jolloin vaihtelin kanavia ja sattumoisin YLE TV kakkoselta tuli Satuhäät.

Itseäni ei niin ohjelman häät kiinnostaneet vaan kiinnostuin enemmänkin ohjelman hääparista ja mielenkiinnolla seurasin mitä he tekivät ja puhuivat. Oli helppo lähteä arvostelevaan heidän tekemisiään ja puhumisiaan ja miettiä miten itse toimisi vastaavassa tilanteessa. Itse hääjuhla ja sen onnistuminen ei niinkään kiinnostanut. Kuitenkin mietin miten ja missä itse järjestäisin häät. Jäin sarjaan jollain tavalla koukkuun ja katsoinkin monta 2007 tuotantokauden jaksoista.

Kuva 1. Katri & Ismo. Tämä jakso jäi parhaiten mieleen katsomistani jaksoista. Kuvan ottanut Niilo Ristmeri

MORSIAN

2008 alkuvuodesta päätimme mieheni kanssa mennä naimisiin saman vuoden syyskuussa. Samaan aikaan oli parinhaku Satuhäät-ohjelmaan ja miehelleni heitinkin vitsillä hakemuksen lähettämistä ohjelmaan. Mieheni otti vitsin tosissaan ja kirjoitti hakemuksen minun ollessani nukkumassa. Heinäkuussa ohjelman tuottaja ja ohjaaja Juha-Pekka Ristmeri tuli käymään luonamme ja sovimme häidemme kuvauksesta.

Hiljalleen kuvaukset alkoivat. Ensin tuli yksi kameramies seuraamaan meidän arkielämää, sormusten ostoa, kanttorin tapaamista jne. Alussa kamera ahdisti ja häiritsi, koska en ole tottunut olemaan kameran edessä. Oli hankalaa olla luonteva ja oma itsensä. Kyselin kuvaajalta miten minun tulisi olla ja mitä tekisin. Mietin myös monesti mitä voin sanoa ja kuulostanko tyhmältä. Moneen otteeseen kuvausten aikana mietin ”mitähän katsojat tästäkin sanovat.”

Viikkoa ennen häitä meidät haastateltiin kotimme takapihalla ja koko hääviikon kaksi kameramiestä seurasi perässämme, menimme sitten kauppaan tai teimme kotona omiamme. Tässä vaiheessa kameroihin oli jo tottunut eikä niihin enää kiinnittänyt niinkään huomiota. Sekä kamerat että kuvaajat olivat jo osa omaa elämäämme. Kameramiehet tulivat tutuiksi ja heidän pyöriminen kotona ympärillämme tuntui lähes normaalilta. Oli yllättävää miten nopeasti kuvattavana olemiseen tottui.

Myös lähipiirimme, etenkin äitini oli totuttava kameroihin. Hän oli mukana kun meitä ensimmäisen kerran kuvattiin. Hänet myös haastateltiin ja hänenkin perässään seurasi kamera häitä edeltävänä päivänä. Mielestäni äiti sekä muu lähipiiri suhtautui kuvauksiin hyvin. Toki ihmiset olivat uteliaita ja aluksi vähän epäileväisiä, mutta olen tyytyväinen että kukaan lähipiiristämme tai häävieraistamme ei kieltäytynyt kuvauksista.

Hääpäivänä kuvaajia oli neljä. Yksi seurasi minua, toinen sulhasta, kolmas oli häävieraiden mukana bussissa, neljäs kamera tuli sitten kirkolla mukaan. Viidentenä oli vielä still-kuvaaja. Vaikka kameroita oli monta, ei heitä hääjuhlassa enää edes huomannut. Häävieraat ovat myös jälkeen päin sanoneet, että kuvaajat osasivat olla hyvin huomaamattomia.

Tiiviin kuvauksen ja häiden jälkeen oli tosi tyhjä olo kun kotona ei enää ollutkaan ketään istuskelemassa ja odottelemassa jos olisi kuvattavaa. Kuvauksista jäi hyvä mieli ja monesti mietin mielessäni, että jaksosta tulee varmasti meidän näköinen. Media-alaa opiskelevana mietin välillä, että mitä jos jaksoon onkin hakemalla haettu draamaa tai meistä on leikkauksen avulla tehty aivan erilaisia. Näin ei kuitenkaan käynyt. Olimme tyytyväisiä lopulliseen jaksoon.

Kuva 2. Satuhäät 2008. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

TEKIJÄ

Toukokuussa 2009 aloitin neljän kuukauden työharjoittelun Satuhäissä. Minulla ei ollut minkäänlaisia ennakko-odotuksia eikä minulla ollut aiemmin kokemusta tosi-tv tuotannosta. Tiesin, että kesästä tulee raskas koska lähes joka viikonloppuna oli tiedossa häät. Kaikki viidennen tuotantokauden 12 jaksoa oli tarkoitus kuvata tuon neljän kuukauden aikana. Työtehtäväni oli purkaa kuvattuja kasetteja ja kirjoittaa sisällöt koneelle editointia varten.

Kasetteja kertyi 30-50 per pari ja valmis ohjelma kestää 50 minuuttia. Purettavaa oli paljon. Yhden parin kasettien purkamiseen meni keskimäärin puolitoista viikkoa jos purkutahti oli 8h/päivä. Haastattelujen purkamiseen meni neljästä tunnista yhteen päivään. Haastattelut purettiin sanasta sanaan ja se vei työssä eniten aikaa. Jos hääpari puhui englantia, vei haastattelun purkaminen minulta noin puolitoista päivää.

Hääpäivänä toimin kuvaussihteerinä. Otin ylös soitettavien kappaleiden ja esiintyjien tiedot sekä haastateltavien ihmisten nimet. Yleisesti ottaen ihmisten kanssa oli helppo tulla toimeen. Hääparit toki olivat kuvausryhmää kohtaan myötämielisiä ja sukulaiset olivat ystävällisiä. Toki löytyi myös ihmisiä ja sukuja jotka eivät halunneet tulla kuvatuiksi. Yllätyksenä tuli se, että muutama kanttori oli vastahakoinen toimimaan yhteistyössä.

Hääparin tehtävä on ilmoittaa kuvattaviin paikkoihin ja henkilöille kuvauksesta. Jostain syystä pari kanttoria ei ollut koskaan saanut tietoa etukäteen ja se harmitti heitä niin paljon, että yhteistyö oli osittain hankalaa. Kuitenkin ihmisten reaktio kuvausryhmää kohtaan oli pääsääntöisesti myötämielistä. Lähes jokaisissa häissä illan edetessä hääparien sukulaiset tulivat kyselemään koska kuvattava jakso tulee tv:stä ja kuinka monta Satuhäät-jaksoa on tehty ja minkälaista on olla tuntemattomien ihmisten häissä.

Joissakin häissä olin myös still-kuvaajana ja yksissä häissä olin kuvaajana. Pidin työstäni kovasti ja lähdin mielelläni jokaisiin häihin mukaan. Työilmapiiri oli positiivinen ja tiivis. Häissä mukana kuvausryhmässä oli aina 5-6 ihmistä. Neljä kuvaajaa, minä ja tuottaja. Minun oli helppo sulautua työryhmään joukkoon, koska tunsin kuvaajat ja tuottajan jo aiemmin.

Työharjoittelun alussa tuntemattomien häihin meno tuntui raskaalta ja vähän ahdistavaltakin. Piti tsempata itseään aina ennen hääpaikalle menoa, että olo tuntui rennolta. Koko kesä oli opettavainen siinä mielessä, että piti olla paljon ihmisten kanssa tekemisissä ja olla monessa häijuhlassa mukana. Olen iloinen, että olen itse mennyt naimisiin jo aiemmin. Tuon kesän jälkeen häiden järjestäminen ei kiinnosta millään tavalla. Jokaiset häät ovat kuitenkin aika samanlaiset. Hääleikit on lähes samat ja tuntui, että joka lauantai heräsi samaan päivään kuin aiemminkin. Taas oli tiedossa suhteellisen samanlainen päivä kuin aikaisempanakin lauantaina.

KUVA 3. Osa Satuhäiden kuvaustiimistä. Kesä 2009. Kuvan ottanut Juha-Pekka Ristmeri

2.2 OMAT HAASTEET OPINNÄYTETYÖSSÄ

Koen opinnäytetyössäni haasteeksi ajatuksien saamisen paperille yhtenäiseksi tekstiksi. Jonkin verran haastavalta tuntuu myös se, että on monta mielipidettä ja monta eri näkökulmaa jonka kautta voin opinnäytetyötäni pohtia. Alkuun oli tarkoitus kirjoittaa Satuhäistä sarjana, miten paljon ohjelma on muuttunut vuosien varrella ja minkä takia. Koin sen kuitenkin liian laajana aiheena ja muutin opinnäytetyöni tutkivammaksi.

Koska itse olen ollut Satuhäät-sarjan morsiamena, olen monesti miettinyt mitä muut morsiamet ovat ajatelleet sarjaan hakiessaan ja miten paljon he ovat kuvausvaiheessa ajatelleet katsojia. Onko se vaikuttanut heidän käyttäytymiseensä ja jos on niin millä tavalla? Mitä mieltä he ovat olleet ohjelman esittämisen jälkeen katsojapalautteesta? Lähdin siis tutkimaan aihetta omasta mielenkiinnostani.

Haasteeksi opinnäytetyössä tulee varmasti myös omien ennakkoajatusten pitäminen taka-alalla. Oma kokemukseni voikin olla täysin erilainen kuin muiden morsianten. Morsianten haastattelut on tehtävä puhtaalta pöydältä.

3 TOSI-TV

3.1 TOSI-TV:N LYHYT HISTORIA

Tosi-TV sai alkunsa taloudellisista ja teknologisista syistä. Amerikkalainen mediakeisari Rupert Murdoch perusti uuden maanlaajuisen tv-verkon vuonna 1986 kolmen perinteisen networkin (ABC, CBS ja NBC) kilpailijaksi ostamalla joukon pieniä tv-asemia ja tarvitsi halpaa, selkeästi kohdennettua tuotantoa kattamaan Foxin perustamisesta syntyneet velat. Niimpä Fox loi suosituksen rikollisjahtiohjelman *America's Most Wanted* vuonna 1987 (josta YLE 2:n 1989 alkanut Poliisi-tv lienee saanut vaikutteita.) Tämän jälkeen sai Foxilla alkunsa *Cops* (Lain nimessä). Muut networkit lähtivät todellisuusapajille mm. sellaisilla ohjelmilla kuin *Top Cops* ja *Rescue 911* (Hälytys 911) (CBS) sekä *Unsolved Mysteries* (NBC). (*Hietala, 2007: 66*) Suomessa Hälytys 911 esitettiin Kolmoskanavalla Lain nimessä-ohjelman ohella 1990-luvulla.

Videoteknologia oli kehittynyt, joten lähetyskelpoisen kuvamateriaalin tallentaminen oli helpompaa. Myös kotivideokameroiden määrä oli lisääntynyt joten alunperin televisioon tarkoittamatonta materiaalia oli helpommin saatavilla. (*Hautakangas 2007: 389*)

Tosi-tv on suhteellisen uusi ilmiö, mutta sille ominaisia piirteitä löytyy sieltä täältä läpi television historian. Esimerkiksi Yleisradion Elävä arkisto internetpalvelu esittelee suomalaisen Piilokameran (YLE 1962-1963) otsikolla ”suomalaisen tosi-TV:n historiaa”. Samalla tavalla on myös mainostettu 1948 lähtien amerikkalaisia jekuttanutta *Candid Cameraa*.

Big Brotherin jälkeen on nostettu esiin YLE TV 1:sen vuonna 1983 esitetty ”Aikapommi” ohjelma jota pidetään suomen ensimmäisenä tosi-TV-ohjelmana. Ohjelmassa joukko kulttuurihenkilöitä ja julkkiksia suljettiin kolmeksi päiväksi studioon tavoitteena tarkkailla syntyviä keskusteluja. Jälkeenpäin on myös puhuttu Karpolla on asiaa ja Napakymppi-ohjelmista tosi-TV-ohjelmina.

3.2 MITÄ ON TOSI-TV?

Wikipedian mukaan "Tositelevisio tai lyhyemmin tosi-tv (engl. reality television) on televisio-ohjelman laji, joka pyrkii esittämään käsikirjoittamattomia dramaattisia tai humoristisia tilanteita, dokumentoi todellista elämää ja suosii "tavallisia" ihmisiä ammattinäyttelijöiden sijaan."

Tosi-TV ohjelman käsite on hyvin laaja. Aiemmin suomessa tosi-TV käsite käsitettiin esimerkiksi Nelosella esitettynä ”Tosi-TV”-ohjelmana. Ohjelmassa esitettiin katsojien kuvaamia hauskoja kotivideoita sekä pätkiä vaarallisista tilanteista. Tänä päivänä tosi-tv käsite on paljon laajempi ja ohjelmat ovat hyvin erilaisia. Sen takia on syntynyt paljon erilaisia tosi-TV ohjelman alalajeja.

Kilpailuohjelmat

Kilpailuohjelmissa osallistujat kilpailevat tietystä palkkiosta. Suomessa nähty Fear Factor (Pelkokerroin) edustaa hyvin tätä lajia. Suomessa pyöri monen vuoden ajan Nelosella esitetty Yllytyshullut jossa ihmisiä haastettiin erilaisiin tehtäviin. Esimerkiksi hyppäämään talon katolta toiselle katolle. Jos tehtävästä suoriutui, sai palkkion.

Sosiaaliset kilpailut

Sosiaalisissa kilpailuissa kilpailijat pärjäävät sosiaalisella taktikoinnilla. Tätä lajia edustaa Big Brother ja Survivors (Selviytyjät). Tämän tyypisissä kilpailuissa voittaja saa työpaikan, levytyssopimuksen, rahaa tai mallisopimuksen, riippuen kilpailusta. Sosiaaliin kilpailuihin liittyy oleellisena osana kilpailijoiden tiputtaminen pois kesken ohjelman äänestämällä. Formaattista riippuen pois äänestäjinä toimii joko katsojat tai kilpailun asiantuntijaraati. Kilpailijoiden tiputtaminen antaa mahdollisuuden taktikoinneille, kieroiluille ja erilaisten liittojen tekemiselle. Sen takia tämä ohjelmatyyppi on hyvin suosittu.

Seurantaohjelmat

Seurantaohjelmissa seurataan kohteen elämää hänen omassa ympäristössään. Seurantaohjelmat jakautuvat kahteen alatyypin; kuuluisuuksien seuraamiseen tai tavallisten ihmisten seuraamiseen. Tämän tyypisiä ohjelmia pyörii televisiossa tällä hetkellä paljon. MTV esittää erilaisia seurantaohjelmia lähes päivittäin; Hogan knows best, The Hills, The City jne. Vuonna 2004 MTV esitti erilaisia sarjoja kuuluisista pareista jotka olivat menossa naimisiin. Heidän hääprosessiaan seurattiin alttarille asti. Näistä esimerkkejä Dave Navarro ja Carmen Electra. Satuhäät voi tavallaan myös liittää tähän lajityyppiin. Kyse on vain tavallisten ihmisten seuraamisesta hääprosessin alusta alttarille.

Viihteellinen dokumentti (dokusoap)

Dokusoap käsitettä alettiin käyttämään 1990 luvun puolivälissä viihteellisistä dokumentaarisisista ohjelmista. Dokusoap tyyliässä tosi-tv:ssä suurimpana koukkuna ovat juuri tavalliset ihmiset, joihin katsojien on helppo samaistua. Dokusoapissa jännitettä luodaan jakson ajan ja se katkaistaan juuri ratkaisevalla hetkellä ennen mainoskatkoa tai sarjan loppua. Tätä keinoa kutsutaan cliffhangeriksi, koukuksi jolla katsoja saadaan koukuttettua katsomaan sarjaa seuraavalla kerralla tai mainoskatkon jälkeen.

ONKO SATUHÄÄT TOSI-TV:TÄ?

Tosi-TV on käsitteenä erittäin laaja. Ohjelman tuottaja Juha-Pekka Ristmeri luokittelee ohjelman viihteelliseksi ja dokumentaariseksi tosi-TV ohjelmaksi. Dokumentaarisen ohjelmasta tekee aidot ihmiset, aidot tilanteet ja oikeanlainen tilanteiden esittäminen. Tilanteita ei ole lavastettu ja ihmisten tunteet ovat täysin aitoja. Tosi-tv:ksi ohjelman tekee viihteellisyys ja nykyisin ”normaalista” poikkeavat pariskunnat.

Vuoden 2009 tuotantokaudella parit ovat selkeästi jo itsessään viihteellisempiä kuin aiemmin. Biseksuaali sulhanen tuskin jättää ketään kylmäksi ja paria viikkoa ennen häitä jo kerran eronnut pari herättää varmasti mielipiteitä. Viihdettä ohjelmaan tuo myös sulhanen, joka humalassa avautuu tulevasta vaimostaan.

4 FILMAATTISET OY

4.1 Filmaattiset Oy, historia

Filmaattiset Oy on vuonna 1990 perustettu itsenäinen televisiotuotantoyhtiö. Toimitusjohtajana toimii Juha-Pekka Ristmeri. Filmaattiset tuottaa tv-ohjelmia ja -sarjoja eri ohjelma-alueille sketsiviihteestä asiaohjelmiin kattaen lähes kaikki tv-toimialan ohjelmistoalueet. Lisäksi Filmaattiset tuottaa dokumenttielokuvia ja monimediallisia peliformaatteja sekä mainoksia.

Timo Rajakallio vastaa Tammerkosen Spotti - nimen alla yhtiön mainostuotannosta. Tällä hetkellä Filmaattiset pyörittää sivutoimena Äänikirjakauppa.fi sivustoa.

Suurin työllistäjä Filmaattiset Oy:llä on Yle TV 2:lla pyörivä Satuhäät-ohjelmasarja. Vuonna 2009 Satuhäitä kuvattiin jo viidettä tuotantokautta. Viikoittain ohjelmaa seuraa noin 300 000 katsojaa. Satuhäät työllistää kausittain n. kymmenen ihmistä.

Filmaattiset Oy sijaitsee Tampereella Finlaysonin alueella.(Finlaysoninkuja 9,33210 Tampere)

4.2 SATUHÄÄT HISTORIA

Satuhäät idea sai alkunsa Juhannushäät- nimisestä ohjelmasta vuonna 2003.

Filmaattiset Oy sai Yleisradion viihdetoimituksen tuottaja/ohjaaja Timo Suomelta pyynnön juhannushäät- jaksosta. Juhannushäät- jakson jälkeen Filmaattiset Oy:n toimitusjohtaja Juha-Pekka Ristmeri sai idean hääohjelma-sarjasta. Ristmeri ja Timo Suomi ajoivat asiaa eteenpäin ja Suomi tarjosi ajatusta tilaajille. YLE:n kokouksessa sarja hyväksyttiin ja ensimmäiselle tuotantokaudelle tehtiin 12-osainen sarja. Satuhäät- nimi keksittiin YLE:n kanavan tuottajan kanssa.

Ennen Satuhäiden alkua keväällä 2005 esitettiin Filmaattiset Oy:n tuottama ”Mennään naimisiin” ohjelma. Ohjelmassa seurattiin hääparien vilkasta nettikirjeenvaihtoa, pohdittiin häärituaalien taustaa ja paljastettiin suosituimmat häämusiikit. Kestoltaan 50 minuutin pituinen ”Mennään naimisiin” oli tuhdin tietopakettien lisäksi alkusysäys Satuhäiden ensimmäiselle tuotantokaudelle.

KUVA 4. Ensimmäinen tuotantokausi. Kuvassa juontaja Heidi Kyrö ja hääpari.

5 SATUHÄÄT TUOTANTO

Satuhäät on Filmaattiset Oy:n tuottama ja YLE TV 2:sen esittämä dokumentaarinen tosi-tv ohjelmasarja jossa kerrotaan 12 suomalaisen hääparin rakkaustarinat ja seurataan valmistautumista suureen hääpäivään. Katsojat pääsevät seuraamaan läheltä parin arkielämää, häiden valmistelua sekä vihkimistä ja hääjuhlaa.

Satuhäiden viidennen tuotantokauden jaksot alkoivat pyöriä televisiossa tammikuussa 2010. Kuudennen tuotantokauden jaksojen kuvaus alkaa alkukesästä.

Tuotantotiimiin kuuluu neljä kuvaajaa, yksi still-kuvaaja, kaksi kuvaussihteeriä sekä tuottaja. Hääpäivänä paikalla on kaikki kuvaajat, tuottaja sekä yksi kuvaussihteeri.

5.1 CASTING JA SÄÄNNÖT

Satuhäät etsii ohjelmaan hääpareja Satuhäiden internetsivujen kautta sekä YLE mainostaa ohjelmaa ahkerasti parienhakuajaksi. Parit kirjoittavat Filmaattiset Oy:lle avoimen hakemuksen, jossa kertovat rakkaustarinansa, suhteen keston, molempien ammatit ja nykyisen elämäntilanteen, tulevaisuuden suunnitelmia sekä hääsuunnitelmat. Hakemukset lukee Satuhäiden tuottaja ja ohjaaja ja käsikirjoittaja Juha-Pekka Ristmeri.

Ristmeri kertoo parien castingin olevan nykyisin alkuaikojen isommassa roolissa. Parien elämään ja heidän luonteisiinsa perehdytään huolella. Ristmerin mukaan rakkaustarinan sisältö on nykyään koko castingin kivijalka. Hän etsii kiinnostavia, persoonallisia ja avoimia persoonia joiden rakkaustarina on kiinnostava.

”Mitä kiinnostavampi rakkaustarina ja mitä enemmän parin elämässä on koko yhteiskunnan kerroksista löydettäviä asioita niin sitä parempi.” (Ristmeri, haastattelu 2009.)

Ohjelmaan haki vuonna 2009 176 paria. Hakemuksia tulee joka vuosi aiempaa vuotta enemmän.

”Yleensä ihmiset kun ne laittaa hakemuksia sisään niin ne pyrkii markkinoimaan itseään sillä tavalla, että on vähän erikoiset häät.” (Ristmeri, haastattelu 2009). Vaikka onkin kyse hääohjelmasta, ei hääjuhla ole suurimmassa roolissa.

Ohjelman kuvaukset keskittyvät pääsääntöisesti kesä ajalle joten aikataulu pitää suunnitella tarkkaan. Tällöin häiden ajankohta ja paikka on myös ratkaiseva tekijä hääparin valinnassa. Mielenkiintoisten parien hakemukset säilytetään ja pareihin otetaan yhteyttä. Parien kanssa sovitaan tapaaminen. Pari käy Filmaattiset Oy:n toimistolla tai Ristmeri lähtee tapaamaan paria heidän kotiinsa. Yleensä ensimmäisen tapaamisen jälkeen tiedetään onko pari ohjelmaan sopiva.

Hääpari on sopimuksen mukaan velvollinen kysymään kuvausluvat, esimerkiksi morsiuspukuliikkeestä ennen kuvausta. Kukaan muu kuin hääpari itse ei tiedä minne hääpari on menossa ja milloin, on heidän tehtävänsä järjestää kuvausluvat. Tämä on välillä tuottanut sekaannusta, mutta yllättävän hyvin parit ovat kuvausluvat järjestäneet.

Satuhäiden sopimuksen mukaan hääpari on velvollinen ilmoittamaan hyvissä ajoin joko puhelimitse tai sähköpostilla Filmaattisille kun he aikovat tehdä jotain häihin liittyvää. (*Satuhäät kuvaussopimus, 2008*) Esimerkiksi askarrella hääkarkkeja tai käydä katsomassa juhlapaikkaa, tapaavat kaason/bestmanin jne.

Tuotantoyhtiö ei saa antaa hääpareille ohjeita miten kameran edessä pitäisi käyttäytyä. Sitä kysyttäessä kuvaajat voivat vain sanoa, että ”ole oma itsesi”. Kuvaajat eivät myöskään saa kuvaustilanteessa helpottaa paria minkään ongelman ratkaisemisessa.

Heidän on ratkaistava kaikki ongelmat itse. *(Pukkila, Teemahaastattelu tutkimus tosi-tv-ohjelman kohteiden kokemuksista. Case Satuhäät, 40 2008, 40)*

Kuvaajan tehtävä on pysyä mahdollisimman näkymättömänä. Kuvaukset tapahtuukin pienellä kalustolla. Valokalustoa ei käytetä vihkimistä lukuunottamatta ollenkaan ja kamerat ovat pieniä. Näin hääparinkin on helpompi suhtautua kameroiden läsnäoloon.

Kuvauksia ei suunnitella millään tavalla etukäteen. Kuvaajat vain seuraavat hääparien häävalmisteluja niin kampaamoissa, kukkakaupoissa kuin muillakin ostoksilla. Kuvaajat kuvaavat myös paljon hääparin yhteistä arkea ja heidän läheisiään. Näin heihin saadaan enemmän syvyyttä.

”Hääpari työssä, opiskelemassa, harrastuksissa ja ystävien kanssa tuo paitsi perspektiiviä heidän persooniinsa niin myös syvyyttä heidän elämäänsä kertoessaan elämäntavasta ja arvoista, vaikka tärkein asia on edelleen parin rakkaustarina.” (Ristmeri, haastattelu 2009)

Hajanaisina päivinä kuvattaessa hääparin perässä on yleensä vain yksi kuvaaja. Kiireisimpään aikaan yhtä aikaa voi olla montakin paria kuvattavana. Kesä aikaan kuvaajat ovat käytännössä joka päivä töissä sillä lähtö toisella puolelle Suomea voi tulla lyhyelläkin varoitusajalla.

Kuvaukset etenevät pikkuhiljaa. Reilusti ennen hääpäivää on kuvattu vain hajanaisia päiviä.

Paria on hyvä käydä kuvaamassa muutaman kerran ennen kuin heidän perässään pyöritään hääviikolla jatkuvasti. Näin pari saa rauhassa totutella kameroiden läsnäoloon; kuvaajat ja pari tutustuvat toisiinsa. Ensimmäisistä kuvamateriaaleista voi olla myös koko jakson kannalta hyötyä, vaikka usein

ensimmäiset kuvauskerrat voivat tuntua turhalta. *”Jos alkuvaiheessa käydään kuvaamassa puvun sovitusta ja siellä sulhanen toteaa että okei,tää liivi on hyvä ja ei tarvi sovittaa ja sitten kun hääpäivänä se ei sitten sovikaan niin ne alkupään materiaalit muodostuu tärkeiksi.”* (Ristmeri, haastattelu 2009.)

”Riippuu myös paljon parista miten kuvaukset etenevät ja mitä kuvataan. Jos on sellaisia pareja että on pieniä lapsia niin sitten tietysti sitä perheen arkea kuvataan ja pyritään löytämään sitten sieltä niitä asioita, jotka kuvastaa perheen tapahtumia tai kasvatusmetodeja tai kaikkea mitä ihan tavalliseen arkeen liittyy.” (Ristmeri,haastattelu 2009)

5.2 KUVAUS-VAIHE JA HAASTATTELUT

Häitä edeltävällä viikolla kuvaustahti muuttuu. Kuvaajia on jo kaksi mukana. Kuvaajat seuraavat hääparia lähes kokoajan. Yleinen käytäntö on, että kuvaajat tulevat aamulla hääparin kotiin ja odottavat, että jotain kuvauksien kannalta mielenkiintoista tapahtuu. Näin kuvaajat tutustuvat paremmin hääpariin ja hääparin ja kuvaajien välille syntyy luottamussuhde. On tärkeää että parit luottavat kuvaajiin. Silloin he pystyvät olemaan omia itsejään.

Heidän elämänsä kuvataan, käyvät he sitten ruokakaupassa tai hakevat lapsia päiväkodista. Tässä vaiheessa alkaa hääparikin usein stressaamaan ja jännittämään häitä, sekä paljon voi olla vielä tekemättä ennen hääpäivää. Esimerkiksi tiekylttien teko, hääkarkkien askartelu jen. Näin heidän erilaisia tunnetiloja saadaan kuvattua jos tunteita ei aiemmin ole näytetty.

”Ne kolme viimeistä päivää ennen häitä ja erityisesti hääpäivä niin silloin me kuvataan lähes kaikki mikä liikkuu. Se on se mistä saadaan se hektisyys ja pystytään kuvaamaan niitä asioita mitkä on ehkä tärkeitä sen koko prosessin ajalta.” (Ristmeri. Haastattelu 2009)

Häitä edeltävänä päivänä kuvataan juhlapaikan koristelua. Samana päivänä haastatellaan usein jomman kumman vanhempia tai muita läheisiä. Läheisiä haastatellaan lähes joka parin kohdalla koska läheiset tuovat erilaisen näkökulman parin rakkaustarinaa. Kuvaajille kuvauspäivä voi venyä todella pitkäksi jos hääpari valmistelee juhlapaikkaa myöhälle yöhön.

HÄÄPÄIVÄ

Kuvaajille hääpäivä venyy usein todella pitkäksi. Kuvaajat lähtevät kuvaamaan hääparia noin kahdeksan aikaan aamulla, riippuen kuvattavien aikataulusta. Hääämuna yksi kuvaaja lähtee morsiamen matkaan seuraamaan morsiamen valmistaumista ja toinen kuvaaja lähtee sulhasen matkaan. Yleensä morsiamen mukana mennään meikkaajalle, kampaamoon ja hakemaan hääkimppua. Sulhasen seuraaminen sisältää usein tiekylttien asentamista ja valmistaumista vihkimiseen. Yhden kuvaajan tehtäväksi jää sitten odotella vihkimistä ja mennä hyvissä ajoin ennen vihkimistä kirkkoon asentamaan kameroiden jalustat paikoilleen. Jos kirkossa on liian pimeää, asennetaan kirkkoon myös pieni valosetti. Valosetti pitää kuitenkin asentaa niin, että se ei häiritse häävieraita.

Kuvaussihteerin tehtävä on kirkkoon tullessa selvittää kanttorilta häämarssien tiedot, kanttorin nimi, papin nimi ja jos vihkimisen aikana on ulkopuolinen esiintyjä, on hänenkin tiedot otettava ylös.

Kuvaussihteerin tehtävänä on myös ottaa ylös hääjuhlassa soitettava musiikki sekä esiintyjien että haastateltavien nimet.

Joskus myös kolmas kamera seuraa häävieraita ennen hääjuhlaa, jos se on olennainen osa häitä. Esimerkiksi joskus häävieraat tulevat kirkkoon samalla bussilla. Silloin on hyvä, että yksi kuvaaja hyppää bussin kyytiin kuvaamaan. Näin saadaan vieraidenkin juhlatunnelmaa kuvattua.

Se kuvaaja, joka on seurannut morsianta, seuraa morsianta yleensä alttarille asti. Sulhasta seurannut kuvaaja kuvaa alttarilla hääparia koska sulhasen langaton mikki on kiinnitetty kameraan. Jos ohjaaja päättää muuttaa kuvaajien kuvattavia kohteita, sulhasta kuvannut antaa ennen vihkimistä sulhasen langattoman vastaanottimen sille kuvaajalle, jonka on tarkoitus kuvata hääparia. Se kuka kuvaa alttarilla mitäkin, vaihtelee kovasti. Kuvattavat kohteet on kuitenkin suunniteltu tarkoin etukäteen, koska muuten kuvaajat voivat esimerkiksi kirkossa kääntyä kuvaamaan samaa kohdetta ja jotain oleellista jääkin kuvaamatta.

Vihkimisen jälkeen se kuvaaja, joka on kuvannut hääparia, antaa sulhasen langattoman mikin vastaanottimen sille kuvaajalle, joka lähtee hääparin autoon parin mukana.

Kuvaajat pyrkivät olemaan sekä kirkossa, että juhlapaikalla mahdollisimman huomaamattomia ja niin, että eivät seiso häävieraiden edessä estääkseen heitä näkemästä esimerkiksi häävalssia. Joskus näinkin kuitenkin käy. Jos hääpaikka on pieni, on kuvausryhmän mahdotonta olla huomaamattomia.

*Kuva 5. Kuvaajat Tommi Yli-Rönni ja Juha-Pekka Ristmeri.
Kuvan ottanut Antti Kiukas*

Satuhäät-parien tehtävänä on myös sopimuksen mukaan ilmoittaa vieraille häiden kuvaamisesta tv-ohjelmaa varten.

Vierailla ei ole erikseen mahdollisuutta kieltäytyä kuvattavana olemisesta. On harvinaista, mutta on myös tullut tilanteita joissa vieras ei pidä kuvattavana olemisesta ja kieltää kuvaamisen. Siinä tilanteessa kuvaaja peräännyy eikä väkisin kuvaa ketään. Kuitenkin jos kuvauksen kieltää bestman, kaaso tai muu joka esiintyy häissä, on hankala olla kuvaamatta.

Kuvaajat kuvaavat lähes kaiken mitä hääjuhlassa tapahtuu. Juhlapaikalla kuvaajia on yleensä neljä. Kaksi kuvaajaa kuvaavat ristiin. Esimerkiksi toinen kuvaa hääparia ja toinen puheen pitäjää. Näin saadaan taltioitua sekä puhe, että hääparin ilmeet. Kaksi muuta kuvaajaa kuvaavat juhluvieraita.

Juhlapaikalla kuvataan onnittelu/kättelykierros, onnittelumalja, puheet, hääleikit, morsiamenryöstö, hävalssi, ruokapöytää, hääparin kakunleikkaus, sukkanauhan ja morsiuskimpun heitto. Viimeisenä on häävalssi. Sen jälkeen on vuorossa parin loppuhaastattelun tekeminen. Haastattelu tehdään yleensä juhlapaikan pihassa. Haastattelu on hyvä tehdä ennen kuin pari humaltuu liikaa tai pihalla on liian pimeää. Haastattelussa kysytään perinteinen kysymys miltä nyt tuntuu, mikä oli päivän kohokohta, jännittikö, menikö päivä odotusten mukaan ja lopuksi pari saa kertoa vuorotellen toinen toisilleen miten paljon he toisiaan rakastavat. Tämän jälkeen tuotantoryhmä pakkaa tavarat ja jättää juhlaväen jatkamaan juhlaa.

HAASTATTELUT

Hääpari haastatellaan pari päivää ennen hääpäivää. Parit haastatellaan erikseen. Molemmat saavat kertoa tarinan omalla tavallaan. Heidän rakkaustarinansa käydään läpi alusta haastattelupäivään asti. Haastattelutilanteessa toinen pareista ei saa olla paikalla. Näin hän ei tiedä mitä puoliso haastattelijalle kertoo.

Yleisiä haastattelun aiheita rakkaustarinan lisäksi on opiskelu/työ, harrastukset, hääpäivä, miksi mennään naimisiin, millaisia odotuksia on hääpäivälle, onko häiden järjestäminen tuntunut raskaalta jne.

Jos parilla on lapsia, mennään läpi lapsen odotusvaihe, oliko isä mukana neuvolassa ja synnytyksessä. Myös rakkaustarinan tärkeimmät tapahtumat käydään läpi. Haastateltava saa itse kertoa mitkä hänen mielestään on heidän tarinan kohokohtia. Yleensä ne ovat ensitapaaminen, yhteenmuutto, kihlaus/kosinta, lapsen saaminen, oma talo ja edessä olevat häät.

Kuva 6. Morsiamen äidin haastattelu. Kesä 2009. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

JÄLKITUOTANTO

Keskimäärin yhtä paria kohti kuvauttua materiaalia kerääntyy n. 50 tuntia. Sen läpikäymiseen menee n. puolitoista viikkoa. Joka kasetti puretaan erikseen ja tärkeimmät tapahtumat sekä aikakoodit kirjataan ylös. Suhteellisen pienellä ja mitättömän tuntuisella asialla voi olla lopullisen jakson kannalta iso merkitys. Sen takia materiaali on hyvä katsoa tarkkaan. Haastattelut puretaan tarkasti sana sanalta koneelle.

Haastattelujen ja puretun materiaalin perusteella tehdään alustava käsikirjoitus. Minkäänlaista käsikirjoitusta on mahdotonta tehdä etukäteen. Jokin kuvauksissa sattunut tapahtuma voi muuttaa koko jakson suunnan.

”Kun on jonkun aikaa paria seurattu ja on valmisteluvaiheen kuvitusta olemassa niin pystyy loppuvaiheen kuvitusta ohjaamaankin ja tietää mihin asioihin kiinnitetään huomiota ja mitä kannattaa kuvata enemmän. On ollut esimerkiksi sellaisia pareja, että on hyvin hiljainen sulhanen ja morsian on hyvinkin avoin ja kova puhumaan, niin sitten ollaan keskitytty esimerkiksi kuvaamaan sulhasta nimenomaan vaatimattomana ja hiljaisena ja morsiamesta pyritty kuvaamaan niitä puolia kun hän taas toimii hyvin aktiivisesti et sillä tavalla pystytään tekovaiheessa joskus tekemään valintoja, mutta lopulliset päätökset tehdään leikkausvaiheessa kun on kaikki materiaalit purettu ja käsikirjoitus alkaa hahmottumaan.” (Ristmeri, haastattelu 2009)

Materiaalia on niin paljon, että siitä voisi lähteä rakentamaan monta erilaista jaksoa. On kuitenkin valittava polku, jota pitkin jaksoa lähdetään rakentamaan. Kun jaksolle on valittu teema, sitä noudatetaan loppuun asti. Leikkaajan kanssa keskustellaan yhdessä millainen jaksosta loppujen lopuksi tulee. On tärkeää miettiä jokaisen parin kohdalla minkälaisia he ovat ja sen perusteella pyrkiä saamaan mielenkiintoinen, mutta myös itse hääparin näköinen jakso.

Leikkaajan tehtävä on leikata jaksosta draamallisesti kiinnostava. Leikkaaja käy myös kuvatun materiaalin läpi ja alustavan käsikirjoituksen perusteella leikkaa jaksosta raakaversioon.

Leikkaajan leikatessa jaksoa tuottaja käy kertojääni Ola Tuomisen kanssa äänittämässä kertojäänen osuudet. Jakson ollessa valmis, jakso katsotaan vielä kertaalleen läpi ja jaksossa esitettävä musiikki ja muut tiedot ilmoitetaan teostolle.

Hääpari saa valmiista jaksosta masternauhan ennen jakson esittämistä televisiossa. Pari pystyy vaikuttamaan vain siihen onko ohjelmassa haastateltujen ihmisten nimet kirjoitettu oikein. Parilla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta vaikuttaa valmiin jakson sisältöön. Osallistumisesta Satuhäät-ohjelmaan pari saa 800 euroa bruttokorvauksena (*Satuhäät kuvaussopimus 2008*), masternauhan sekä heistä otetut still-kuvat.

6 MORSIANTEN AJATUKSET

6.1 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA HAASTATTELUT

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää Satuhäissä esiintyneiden morsianten ajatuksia omaa jaksoaan kohtaan sekä selvittää millaisia tunteita katsojapalautteet morsiamissa herätti. Minkä kautta palautetta saatiin ja tuliko morsiamille tunnetta lähteä puolustamaan omaa jaksoaan? Vaikuttiko tieto kamerasta heidän käyttäytymiseensä kuvaustilanteessa? Jos vaikutti, millä tavalla. Tutkimuksen tarkoitus on myös selvittää ohjelman katsojaprofilia sekä katsojamääriä. Millainen on hyvä Satuhäät jakso ja kenen mielestä?

Haastatteluun pyysin morsiamia Satuhäiden jokaiselta tuontantokaudelta. Haastatteluun suostui 15 morsianta, jotka jakautuvat tasaisesti jokaiselle tuotantokaudelle. Haastattelut tapahtuivat sähköpostitse.

KUVA 7. Vuoden 2009 morsian. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

6.2 OHJELMAAN HAKU

Haastattelujen vastauksien perusteella hääparit hakivat ohjelmaan mielenkiinnosta ja uteliaisuuttaan. Vain yksi mietti ohjelmaan hakiessa miltä tuntuisi katsella omaa elämää ja häitään televisiosta. Suurin osa ei uskonut pääsevänsä sarjaan mukaan ja osa kertoi olleen niin paljon muuta mietittävää, että eivät ehtineet miettiä asiaa enempää.

"Mietin, koska ystäväni oli myös ollut Satuhäissä ja hänestä oli annettu hyvin hassu kuva. Halusin kuitenkin ohjelmaan sen tähden, että saisin näinkin ainutlaatuisen muiston häistämme ."

Suurin osa ei miettinyt ohjelmaan osallistuessaan ohjelman esittämistä televisiosta. Osa oli mielissään saadessaan häistään mukavan muiston, jota voi katsella jälkeenpäin. Yksi ajatteli ohjelman tulevan vasta niin kaukana tulevaisuudessa, että ei sitä silloin tarvinnut vielä miettiä.

"Silloin ei kyllä tullut mietittyä oikein mitään, kun sen ohjelman ulostuleminen vaikutti olevan niin pitkän ajan päässä."

"Ei silloin tullut oikeen mietittyä eikä varsinkaan tarpeeksi pitkälle. Muutama päivä meni ihan jossain "muussa maailmassa" kun oli niin hienoa päästä mukaan, mutta sitten alkoi miettiä kaiken maailman kauhukuvia mitä voisi tapahtua jne.."

"Ei sitä ehtinyt siinä vaiheessa vielä miettimään. Oli kaikkea mietittävänä."

6.3 KUVAUKSET JA TUNNELMAT JÄLKEENPÄIN

Ohjelman kuvausvaiheessa seitsemän morsianta kertoi olleensa täysin oma itsensä. Osa kertoi alkuun jännittäneensä kameroita, mutta kaikki kertoivat kameroiden unohtuneen viimeistään hääpäivänä.

"Alun jälkeen ei enää kameroita noteerannut ja alkoi tulla sen mukaan tarinaakin suusta....."

"Unohdimme molemmat sen täysin viimeistään hääjuhlassa ja meillä oli mikit hääpuvuissamme kiinni ja kuiskasimme toisillemme, että "Kato ton vaatteita, ei noin tulla häihin!" Olisi ollut koomista jos kyseinen kommentti olisi näytetty televisiossa, mutta JP oli armollinen."

Yksi vastaaja kertoi, että ei ollut kameran edessä lainkaan oma itsensä.

"Aluksi jännitti ihan sikana, sitten sitä alkaa vetää ns. yli ja lopun kaikke tiedämmekin. Siellä oli joku ihan eri ihminen kuin minä olen. Totta kai olen joskus ämmä mutta eiköhän me kaikki olla. Satuhäät korosti vain sitä puolta minusta ja näin ollen jaksostamme tuli melko hmm...angstisen ankea..?"

KUVA 8. Hääpari vuodelta 2009. Kuva: Taneli Ristmeri

Vastaajista viisi kertoi miettineensä sanomisiaan kuvausvaiheessa. Yksi halusi välttää kertomasta liikaa nuoruudestaan ja yksi mietti miten kertoisi entisestä avioliitostaan niin, että ei loukkaisi ex-puolisoa.

"Ehkä sitä kuitenkin piti yrittää olla fiksumpi kuin on.. Ulos tuli vain omituista kirjakieltä ja typeriä kliseitä."

Yli puolet eivät miettineet sanojaan kameran edessä.

"Tuli sanottua tyhmiä omia höpötyksiä sekaan ajattelematta sen kummemmin."

"Kuten aikaisemmin tuli todettua, meni ns yli. Tuottaja ja haastattelija loivat illuusion että heihin voi luottaa ja he ovat mukavia ihmisiä. Ja tämä sitten kääntyi minua vastaan."

HÄIDEN JÄLKEEN

Vastaajien ajatukset kuvausten jälkeen vaihtelevat kovasti. 14 vastaajaa odottivat valmiin jakson näkemistä ja jännittivät miltä jakso näyttää. Vain yksi vastaajista kertoo unohtaneensa Satuhäät häiden jälkeen moneksi kuukaudeksi

"Hiukan jännitti millaiseksi jakso leikataan. Meille ei mitään kovin kummallista kuvausten aikana sattunut, mutta kun ei tiennyt miten omia sanomisia leikellään niin se kyllä jännitti. Me nähtiin oma jakso vasta muutamaa päivää ennen esitystä."

"Oli lähinnä ikävä kuvausporukkaa, siihen ehti tottua, että kävivät "kylässä". Olivat mukavia ihmisiä. Mietittiin toki että mitähän kaikkea höhlää sitä on sanottu ja mitä julkaistaan "

"Pelkäsin, jännitin, petyin, itkin, odotin. Eniten pelkäsin muiden ihmisten reaktiota ja sitä vaikuttaako ohjelma jollain tavalla meidän tulevaisuuteen."

Vastaajista 13 olivat valmiita seisomaan oman jaksonsa takana ja tyytyväisiä valmiiseen jaksoon. Yksi vastaaja oli osittain tyytyväinen omaan jaksoon ja yksi ei ollut ollenkaan tyytyväinen.

"Kyllä olin ihan tyytyväinen. Vaikka ohjelmaa katsoessa sai väärinkäsityksiä, ja häät näyttivät kovin tylsiltä, niin ei voi mitään. Todellisuudessa meillä oli ollut erittäin tapahtumarikkaat häät pienine katastrofeineen ja todella hauskoine ohjelmineen, mutta leikkaaja oli halunnut näyttää erilaisen puolen häistä."

"Joitakin asioita oli tosin vääristetty ja poistettu asiansyhteyksistään."

"En voi "hyväksyä", että olisin noin kamala ämmä minkä jakso antoi ymmärtää. Olen biatch jos siihen tarvetta on mutta muuten kyllä kaikki muut ihmiset menee mun hyvinvoinnin edelle ja sekin on välillä väärin."

Vastaajista 12 jännittivät oman jaksos näkemisen jälkeen mitä katsojat siitä tulevat ajattelemaan. Yksi ajatteli, että muut naimisiin menevät saavat ohjelmasta hyviä ideoita, toinen jännitti tuttujen kommentteja ja yksi pelkäsi kavereiden hylkäävän hänet.

"Ajattelin että jokaisen häät ovat erilaiset. ja että tulevat morsiamet saavat niitä vertailemalla ehkä ideoita omiin häihin."

"Ystäväni oli ollut satuhäissä morsiamena ja häntä oli kritisoitu kauheasti."

Vastaajista seitsemän mainosti tulevaa jaksoa tuttaville. Sana kuitenkin kulki nopeasti, joten suurin osa ei kokenut, että ohjelmaa tarvitsisi edes mainostaa.

"Minä en mainostanut, mutta aviomieheni mainosti kaikille sukulaisille, tutuille ja melkeimpä vastaantulijoille."

"Suusta suuhun kulki tieto, ei sen ihmeemmin."

"No ei sitä tarvinnut paljon mainostella, kun kaikki kyselivät itse, että milloin se näkyy jne..."

6.4 OHJELMAN PALAUTE

Vastaajista kahdeksan kertoi saanensa suurimman osan palautteesta tutuilta ja puolitutuilta. Vastaajat kertoivat, että heidät tunnistettiin kaupassa ja kaduilla ja palaute oli pääosin positiivista. Palautteen kuuleminen tuntemattomilta tuntui sekä kivalta että hämmentävältä.

"Ihmiset muistavat jakson vieläkin, 5 vuoden jälkeen."

"Nauratti lähinnä miten ihmiset spekuloiivat täysin tuntemattomien ihmisten elämää, get a life!"

”Hämmästyneeltä tuntui kun tuli vieraita ihmisiä sanomaan että olit kaunis morsian.”

Lähes jokaisen parin sukulaiset ja lähipiiri ovat suhtautuneet jaksoon myönteisesti. Kolmen parin häävieraista osa olivat pettyneet kun hääjuhlaa näytettiin vähän ja he eivät nähneet itseään televisiossa.

”Jotkut häissä olleet odottivat näkyvän telkussa ja pettyivät vähän, kun ei heitä näkynytäkään. Vaikka ensin vähän kauhistelivat, mutta olivat NIIN laittautuneita... Kukaan häihin kutsuttu ei kieltäytynyt tulemasta.”

”Tykkäsivät kovasti. Saivat elää häät uudelleen jakson mukana.”

Vastaajista vain viisi kertoi saaneensa eniten palautetta netin välityksellä.

”Facebookiin ja irc-galleriaan sain ihmisiltä todella paljon positiivista palautetta. Ainoastaan netin keskustelupalstoilla meitä haukuttiin. Monet tuntemattomat pyysivät minua kaverikseen ja sanoivat olevansa ihailijoitani. ”

KESKUSTELUPALSTAT

Morsiamista kahdeksan kertoi seuranneensa internetin keskusteluja Satuhäistä. Heistä kolme kertoi internetkeskustelujen tuntuneen loukkaavilta ja inhottavilta.

”Olo oli seuraavat 3 päivää kuin henkisesti raiskatulla.

Kyllä ne tekstit edelleen vaikuttaa, niistä yrittää vain päästä eteenpäin ja ehkä tässäkin tapauksessa aika on siihen ratkaisu..?”

”Tavallaan tosi loukkaavaa kun ei voi puolustautua. Ohjelmasta sai vääriä käsityksiä ja niitä puitiin keskustelupalstoilla ja se satutti..”

”Ihmiset olivat todella julmia! Jotkut valittivat että olimme ostaneet hiusvärimme tukusta ja värjänneet kaikki sillä hiuksemme! Kun taas toiset valittivat, että tulisimme eroamaan alle vuoden päästä, eivätkä ymmärtäneet, että kun jakso näytettiin, olimme olleet jo yli vuoden naimisissa. Jotkut pohtivat olivatko kaikki perheemme lapset samasta isästä! Mikä oli hyvin törkeää!

”Tuli ihan kamala olo, kun oli niin ilkeitä kommentteja. Oikein etsimällä etsitty pahoja asioita meistä. He kävivät käyttämässä kaikki facebook-profiilimme ja nettipäiväkirjamme ja kommentoivat näistä. Joku oli löytänyt jonkun vanhan tunnukseni joltain sivulta jossa minulla oli vielä vanha sukunimeni, ja kommentoi siihen todella inhottavasti, että olimme näemmä jo eronneet, että se nyt oli selvästi ennustettavissa.”

Keskustelupalstoja seuraneista neljä kertoi ottaneensa osaa keskusteluun. Kaksi kiitti positiivisesta palautteesta ja kaksi kertoi osallistuneensa keskusteluun jos kokivat, että keskustelu meni liian henkilökohtaisuuksiin.

"Kerran taisin sanoa, että "morsiamena voin ilmoittaa, että todellisuudessa ne asiat eivät ole niin miltä ne tvssä näyttää. Tajutkaa ihmiset, että ohjelma on leikeltä!"

6.5 TUNNELMAT JÄLKEENPÄIN

Vastaajista 13 kertoo olevansa ohjelmaan kaiken kaikkiaan tyytyväisiä ja pitivät ohjelmaan osallistumista mukavana asiana.

"Suosittelen osallistumista ohjelmaan. Omalta osaltani, olen tyytyväinen että lähdimme mukaan. Satuhäät toi häihimme oman jännityksensä, josta riitti huvia pitkään."

"Siitä jäi kiva muisto itsellemme ja myös lapsillemme. Ja olihan se ihan ainutlaatuista saada tehdä television ammattilaisten kans työtä. Näin tavalliselle ihmiselle ainutkertainen kokemus. "

"Olen ihan tyytyväinen ihanasta dvd:stä jonka saimme muistoksi. Ja pääsimme häämatkalle rahoilla, jotka satuhäiltä saimme."

Vastaajista yksi morsian katu ohjelmaan osallistumista. Kaksi kirjoittaa, että eivät osallistuisi ohjelmaan enää uudelleen.

"Nyt uusia jaksoja katseltuani olen todennut että tyyli on muuttunut niin että enää en mukaan lähtisi."

7 KATSOJAT

7.1 TV-MITTARITUTKIMUS

Katsojaluvut mitataan tv-mittareilla. TV-mittaritutkimukseen valitaan satunnaisesti 1100 taloutta jotka edustavat TV-talouksia Suomessa. Tutkimukseen osallistuu yhteensä noin 2300 henkilöä neljä vuotiaasta ylöspäin.

Tutkimusperheiden televisioihin asennetaan mittari, joka rekisteröi perheenjäsenten TV-käytön ympäri vuorokauden. Mittaria ohjataan kaukosäätimillä, jossa jokaisella perheenjäsenellä on oma tunnusnäppäin. Alkaessa katsella televisiosta ohjelmaa, perheenjäsen painaa omaa näppäintään. Tiedot vuorokauden TV-katselusta siirtyvät yön aikana Finnpaneliin.

TV-mittaritutkimusta valvoo TV-mittaritutkimuksen ohjausryhmä, jonka jäseninä ovat Yleisradio Oy:n, MTV Oy:n, Nelosen, Media/Sanoma Television Oy:n, Markkionointiviestinnän Toimistojen liiton ja Mainostajien liiton nimeämät edustajat.

Tutkimuksen tilaajina ovat Yleisradio Oy, MTV Oy, Nelonen Media/Sanoma Television Oy ja Markkinointiviestinnän Toimistojen Liitto MTL.

7.2 SATUHÄIDEN KATSOJAT JA KATSOJALUVUT

Satuhäiden katsojaluvut ja profiilitiedot sain Yleisradiolta. Katsojaluvut kattavat vuoden 2005-2009 Satuhäiden jokaisen jakson katsojaluvut. Katsojaluvut jakaantuvat tasaisesti jokaisella tuotantokaudella. Kaikilla viidellä tuotantokaudella yhteensä on ollut keskimäärin 430 000 katsojaa. Eniten katsojia (458 000) oli Satuhäiden 2006 tuotantokaudella. Yksittäisellä jaksolla on enimmillään ollut noin 563 000 katsojaa. Kyseinen jakso oli vuoden 2007 ensimmäinen jakso.

Profiilitietojen perusteella Satuhäiden suurin katsojaryhmä on yli 60-vuotiaat naiset.

Lukiessani internetin keskustelupalstoja (*kaksplus.fi, vauva.fi, amoriini.com ja naimisiin.info*) Satuhäät-aiheesta huomasin, että suurilla katsojaluvuilla ja paljon keskustelua herättäneillä jaksoilla ei ole mitään tekemistä keskenään. Esimerkiksi kauden 2007 katsotuin jakso oli kauden ensimmäinen jakso, mutta keskustelupalstojen perusteella suosituin jakso oli kauden toinen jakso. Suositun kauden toisesta jaksosta tekee morsian, joka aloittaa häpäivänsä juomalla aamusta alkaen alkoholia. Häpäivän morsian vietti humalassa.

Jokaisella tuotantokaudella vuoteen 2009 mennessä on kauden ensimmäinen jakso ollut kauden katsotuin jakso. Poikkeuksena on vuonna 2009 esitetty tuotantokausi, jolloin kauden viides jakso nousi kauden katsotuimmaksi jaksoksi (katsojamäärä 498 903). Tähän asti katsojaluvut olivat hiljalleen nousussa.

7.3 SATUHÄÄT JA KESKUSTELUPALSTAT

Olen seurannut monia nettikeskusteluja joissa ruoditaan jo ohjelman aikana hääparia. Miten sulhanen on jäänyt tossun alle, miten anoppi sekaantuu järjestelyihin liikaa, miten ihana pari on, miksi parin lapset ovat sellaisia kuin ovat jne. Keskusteluja löytyy satoja sivuja ja suurimmilta osin keskustelu on raakaa.

Keskustelupalstoja lukiessa huomasin myös itse parin tai parin sukulaisten, hääpuvun ompelijan tai muun asianosaisen sekaantuneen keskusteluihin. Häät kuumentavat monessa suvussa tunteita jo itsessään, mutta se, että koko kansa saa revitellä hääpäivällä, kuumentaa tunteita lisää. Keskustelupalstoilla Satuhäistä painotetaan eri asioita. Hää-aiheisilla keskustelupalstoilla (*naimisiin.info*, *amoriini.com*) on paljon puhetta siitä miksi ohjelmassa ei näytetä enemmän itse häitä ja häiden suunnittelua.

Amoriini.com:

"7.6.2007

Täällä myös yksi, joka kaipasi enemmän itse häitten järjestelystä yms. Onhan se kiva, että kerrotaan historiaa, mutta enemmän tarttis keskittyä itse asiaan, eli satuhäihin "

" 7.6.2007

Voi tuska tän ohjelman toteutusta 15min Satuhäistä kulunut eikä häistä ole mainittu mitään!!! Kamalan pitkä tilitys kuinka pariskunta tapasivat ja haikailivat toistensa perään ja sitten yhtäkkiä hypätään hääjuhlaan. Onhan se sympistä, mutta ei niin hirveän mielenkiintoista. Muoks. Nyt mennyt 20 minuuttia eikä MITÄÄN häiden suunnittelusta tms."

Muilla keskustelupalstoilla (*vauva.fi* ja *kaksplus.fi*) on selkeästi keskitytty arvostelemaan kaikkea mikä ohjelmaan liittyy. Arvostellaan pari, heidän tapansa elää ja parin hääjuhlaa arvostellaan rankasti. Keskustelu ei ole mitenkään imartelevaa ja arvostelun kohteiden kannattaisi usein jättää tämän tyyppiset keskustelut lukematta.

Kaksplus.fi:

21.4.09

"Satuhäissä on kyllä ollut kuvaajan ironiataju kohdallaan! Mielestäni ehdottomasti tämän hetken paras viihdeohjelma. Parit ovat siinä uskossa, että kertovat tarinansa vain sellaisena niin kuin se on mutta kuvaaja ja ohjaaja kyllä aivan mahtavasti messissä. Paras jakso oli, missä kaaso shoppaili halpahallissa hullunkiilto silmissä kaikenlaista tavaraa etsien."

Vauva.fi:

8.1.2010

"Toivottavasti eivät ihan heti ala lisääntymään. Se tyttönen jätti eka kenkensä sinne morsiuspukuliikkeeseen, ja myöhemmin käsilaukkunsa sinne tatuointipaikkaa. Miten pian hukkasi vauvansa??"

23.1.2010

"Täti tursusi alusasukorsetista! mutta sehän hivelee vain mun itsetuntoa =) mielestäni oli silti hienoa että joku osaa raivota ilman että huutaa, ehkä pikkasen liikaa tarvittiin piipausta siinä kiun mies oli pettynyt urkuriin ja se nauratti kun mies oli soosissa siellä sohvilla."

Facebook:”Satuhäät, parasta komediaa”

”3.2.2010

Yksi klassikkojakso on, missä morsian oli ihan päissään. Kutsumme häntä pleksi-morsiameksi. Ihanaa. Me ollaan niin persjalkainen kansa, ja tässä ohjelmassa tämä tulee toteen mitä suloisimmalla tavalla.”

Satuhäiden katsojat voidaan mielestäni jakaa kahteen eri ryhmään. Niihin jotka ovat aidosti kiinnostuneet parin elämästä ja häiden järjestämisestä sekä niihin, jotka katsovat ohjelmaa sen vuoksi, että saavat pilkata siinä esiintyviä pareja. Facebookin kaksi ohjelmalle perustettua ryhmää kertovat paljon. ” Satuhäät (fun club)” ja ”Satuhäät,parasta komediaa.”

Kuva 9. Satuhäät 2009. Satuhäiden yksi puhutuimmista sulhasista. Antti Klockars. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

8 POHDINTAA

Opinnäytetyötä kirjoittaessa olen miettinyt paljon omaa asennettani tosi-tv ohjelmiin ja erityisesti Satuhäihin. Haastateltuani Satuhäihin osallistuneita morsiamia vakuutuin siitä, että jokaiselle Satuhäihin osallistuneelle kokemus on ollut omanlaisensa. Kaikilla on ohjelmasta erilaisia ennakkokäsityksiä ja jokaisella on omanlainen suhtautuminen omaan jaksoonsa. Yllätyin siitä, miten vähän ohjelmaan osallistuneet ovat lukeneet internetin keskustelupalstoja ja heistä käytyjä keskusteluja. En myöskään ennen haastattelujen tekoa huomioinut sitä, että esimerkiksi vuonna 2005 ei vielä ole internetissä käyty Satuhäistä keskustelua.

Opinnäytetyötäni kirjoittaessa olen huomannut katsojien kommentoinnin keskustelupalstoilla vähentyneen. Jos jakson hääpari on ollut tasapainoinen ja rakastuneen oloinen, ei heistä ole syntynyt sen kummempaa keskustelua. Olen myös huomannut keskustelun olevan entistä raaempaa kuin aiemmin. Keskustelupalstoille kirjoittelevat käyvät parin facebook sivuilla sekä googlailevat pareja ja miettivät ovatko enää yhdessä. Kirjoitukset ovat rankkaa luettavaa.

9 LÄHTEET

Amoriini <http://www.amoriini.com/amoriinibb/viewtopic.php?t=8989&postdays=0&postorder=asc&start=700> (1.2.2010)

Facebook <http://www.facebook.com/group.php?gid=73070527755&ref=search&sid=100000019091224.27739971> (12.2.2010)

Filmaattiset www.filmaattiset.fi (4.12.2009)

Finnpanel <http://www.finnpanel.fi/tv.php> (1.2.2010)

Hautakangas, Mikko. 2007, Television viisi vuosikymmentä, Suomalainen televisio ja sen ohjelmat 1950-luvun digiaikaan. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1145

Hautakangas, Mikko. 2007, Television viisi vuosikymmentä

Hietala, Veijo. 2007, Media ja suuret tunteet, Johdatusta 2000-luvun uusromantiikkaan. BTJ Finland Oy. Helsinki

Hietala, Veijo. 2007, Media ja suuret tunteet, Johdatusta 2000-luvun uusromantiikkaan. BTJ Finland Oy. Helsinki

Kaksplus

Pukkila, Jyri. 2008, Teemahaastattelu tutkimus tosi-tv-ohjelman kohteiden kokemuksista. Case Satuhäät

Ristmeri, Juha-Pekka, 2005 (sähköposti)

Ristmeri, Juha-Pekka, 2006 (sähköposti)

Ristmeri, Juha-Pekka, 9.12.2009 Haastattelu

Satuhäät- kuvaussopimus, 2008

Wikipedia <http://fi.wikipedia.org/wiki/Tositelevisio> (10.1.2009)

Wikipedia <http://fi.wikipedia.org/wiki/Tositelevisio> (10.1.2010)

Vauva.fi

http://www.vauva.fi/keskustelut/alue/2/viestiketju/1101094/mita_mielta_eilisesta_satuhaat_parista_ (1.2.2010)

YLE TV 2 Kvalitatiivinen tutkimus 2004, 11

YLE TV 2 Kvalitatiivinen tutkimus 2004, 5

KUVAT

Kuva 1. Katri Soronen ja Ismo Pentti. Kuvan on ottanut Niilo Ristmeri

Kuva 2: Joonas ja Emilia Ukkonen. Kuvan on ottanut Taneli Ristmeri

Kuva 3. Osa Satuhäiden työryhmästä. Kuvan ottanut Juha-Pekka Ristmeri

Kuva 4. Kirsi Raunio ja Sami Rintamäki. Kuva on otettu Satuhäiden internetsivuilta

Kuva 5. Satuhäät 5. tuotantokausi. Kuva otettu Pauliina Brandtin ja Antti Lappalaisen häistä. Kuvan ottanut Antti Kiukas

Kuva 6. Kuvassa Tina Stenfors. Kuvan ottanut Arttu Ristmeri

Kuva 7. Pauliina Brandt ja Tommi Ylirönni. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

Kuva 8. Jari Sumelles ja Päivi Saarela. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

Kuva 9. Antti Klockars ja Evelyn Escalante. Kuvan ottanut Taneli Ristmeri

10 LIITTEET

10.1 HAASTATTELUKYSYMYKSET

1.Kun haitte Satuhäät-ohjelmaan,mietittekö silloin miltä tuntuu katsoa omaa jaksoa televisiosta?

2.Olitko oma itsesi kameran edessä?

3.Mietitkö sanomiasi kameran edessä? Esim. ”En voi sanoa noin,mitähän muutkin siitä ajattelisi”

4.Minkälaisia ajatuksia sinulla oli kuvausten jälkeen ennen valmiin jakson näkemistä?

5.Olitko oman jaksosi näkemisen jälkeen valmis seisomaan oman jaksosi ”takana”?

6.Mietitkö valmiin jakson näkemisen jälkeen sitä mitä katsojat siitä ajattelevat?

7.Mainostitteko tulevaa jaksoa tutuille? Jos mainostitte,missä ja kenelle?

8.Miltä tuntui kuulla/lukea palautetta omasta jaksosta ohjelman esittämisen jälkeen?

9.Minkä kautta olet saanut eniten palautetta?

10. Seurasitko internetin keskustelupalstojen Satuhäät-keskusteluja?

11. Miltä tuntui lukea tuntemattomien kommentteja omista häistäsi tai sinusta?

12. Otitko osaa keskusteluihin?

13. Miltä Satuhäät-kokemus jälkeensä tuntuu?